

Az igazság szabaddá tesz

3.

Reformáció a zsoltárokban

Mai igehirdetésünk akkor válik reformátori igehirdetéssé, ha nem kisebb célt tűz maga elé, mint magának az életünknek a megreformálását. Igenis meg kell újulnunk boldogságigyekezetünkben, mert talán helytelen irányban keressük azt: gondolatainkban, amelyek kiindulópontjai sokszor bántó cselekedeteinknek.

6.

Zsinati jogszabály-változtatások

A zsinat olyan rendszert alkotott meg, amely egyszerre figyel oda a több lelkipásztort igénylő nagyvárosi gyülekezetekre és a lassan elnéptelenedő falvakra. A püspök szerint a változtatás értelmében több kis gyülekezet foghat össze.

8.

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

ÜZENET

XXIX. ÉVF. • 7. SZÁM
2018. ÁPRILIS 1.
ÁRA 1 LEJ

Jézust elhagyó emberek

Ézsaiás próféta az Úr szenvedő szolgájáról ezt a fájdalmas dolgot jövendölte: „utált és az emberektől elhagyott volt”. A Krisztusban hívő keresztyén gondolatai ünnep környékén az érte kereszthalált szenvedett Úr Jézus körül forognak, mert az ő kiömlő vére árán váltott meg.

Semmivel sem kicsinyítve az Úr Jézus áldozatát, most ne az emberektől nagypénteken elhagyott Jézussal foglalkozunk, hanem a Jézust elhagyókkal. Tegyük ezt annak ellenére, hogy az idej nagypéntekkel kezdődően ez a nap is hivatalosan munkaszüneti nappá vált. A vasárnapok, a sátoros ünnepeink is munkaszüneti napok, de ilyenkor a városaink és falvaink utcáit és a templomaink népét nézve sokkal inkább a Jézust elhagyó emberek képe elevenedik meg, és beszél elszomorítóan. | 3.

Nem templomos, hanem istenes nép

Mindazok, akik ismerik Kalotaszeget, tudják, hogy Mákófalvára néhány évvel ezelőtt hosszas huzavona után új lelkipásztor került. Szecsődi Árpád, az Agnus Rádió szerkesztője nemrég a gyülekezetben járt, és Barabás Berta lelkipásztorral beszélgetett.

– **Hogyan jellemezné Mákófalvát, milyen a gyülekezet?**

– Hagyományosan kalotaszegi falu, a Nádas mentéhez tartozik. Ez már önmagában sok mindenben meghatározza a gyülekezet arculatát. Sokan ezt a részt cifraszegnek nevezik, amely sokat ad a külcsínre. Egy kisebb, hagyományőrző székely faluból kerültem ide. Eleinte nagy örömmel tapasztaltam, hogy az itteni emberek mennyivel több időt fordítanak az Istennel való kapcsolatukra, ez pedig mennyire meghatározza mindennapjaikat. Egy kis idő elteltével kezdtem látni az árnyoldalakat is. Az elmúlt két évben több lelkipásztor kollegám is megfogalmazta ugyanazt a gondolatot, még olyan is, aki soha nem járt itt, és pedig hogy Mákófalva „nehéz” gyülekezet. Hogy ez pontosan mit jelent, senki nem tudja megmagyarázni. | 5.

Elárvuló kövek – guruló szórványkavicsok

Vannak helyek, ahol valamikor otthon voltunk. Aztán kisebbség lettünk. A sors kegyetlensége-e ez, vagy a történelem osztotta ránk ezt a terhet, nem tudni. A nagyok politikai döntéseit mindig a kis emberek sorsa sínyli meg, legyen az háború, forradalom, hatalomátvétel bármely formája. A haza nemcsak országot, nemzetet jelent – mondják –, hanem a házat, a családot, a közvetlen környezetet. A hangzatos beszédeken túl ott lent a mélyben, a kis közösségekben minden másként van. Mert a szabályokat, az együttélési normákat nem a törvényalkotók szabják meg, hanem az élet.

Vannak vidékek, ahol lassan templomokba reked vagy kihál a magyar szó, ahol történelmi hagyatékunk halvány emlék lesz, ahol a kövek elárvulnak, ahol a magyar nevek levéltári dokumentumokba bújnak el, vagy gondozatlan sírkövek jelzései maradnak csupán, ahol kapaszkodnunk kell egymásba, hogy megmaradjunk.

Vannak települések, ahol a hitet és a lelket a közösségekben missziós egyházi szolgálattal igyekeznek megtartani. A Maros völgyét elhagyva az Egres-patak mentén haladunk, kopár mezősi dombok között kanyarodva a mezőörményesi missziós egyházközség beszolgáló lelkészével, Szép Eduárd beresztelki lelkipásztorral. Elköszönni készül szórványgyülekezetétől, mert saját lelkése lesz annak a négy falunak, ahol alig néhány tucat református él. | 4.

Tanulságos igék Nehémiásról 7.

Lelki ébredés

Sokszor beszélgetünk arról, milyen jó lenne, ha a gyülekezeteinkben lelki ébredés történe. Imádkozunk is ezért istentiszteleteinken, gyülekezeti alkalmainkon. Fájdalommal gondolunk vissza a pünkösöd utáni vagy a reformációban történt nagy ébredésekre, amikor az élő víz folyamként hömpölygött, most pedig csak kis pataként csordogál.

Nehémiás idejében is egyszer csak nagy vágy támadt a nép szívében a lelki ébredés után. A nép érzi, hogy lelkileg még távolról sincs ott, ahol lennie kellene. Már sok minden történt, főleg a külső építkezés területén, de a lelki életben még sok a hiányosság. A falak rekordidőn belül megépültek. A biztonság megvan, az ellenség nem mer közeledni. De Nehémiás fáradozása messziről sem érte el a célját, hisz a lelkek még romosabb állapotban voltak, mint a falak. Az istentiszteleteket elhanyagolták, a törvényt nem vették komolyan, a bálványokkal kacérokodtak. Ez a helyzet nem maradhat így, ezt mindenki világosan látta.

De mit lehet tenni a megújulás érdekében? Először is pódiumot készítették. A szószék elődje készült el, úgy is mondhatnánk: az első szószék a történelemben. Erre ment fel Ezsdrás pap, hogy felolvassa a szent iratokat. Különös ez, hisz addig Ezsdrás a háttérben maradt. Az ő reformátori kísérletei kudarcba fulladtak. De akkor személye mégis előtérbe került. Vajon miért? Miért nem Nehémiás ment fel a szószékre? Azért, mert ő nem volt pap, Ezsdrás viszont igen. Isten országa építésében mindenkinek megvan a maga helye. Nehémiás vezette a külső építést és helyreállítást, most Ezsdrás végzi a belsőt, így szépen kiegészítik egymást.

Milyen áldott dolog az, amikor a gyülekezetben össze tudunk fogni a jó ügy érdekében! Isten dicsősége abban ragyog leginkább, ha emberek meghódnak Isten előtt, hitre jutnak, és megújult életükkel neki szolgálnak.

Az ébredés egy szabadtéri szószékkal és Isten igéjének hangzásával kezdődött.

Minden ébredés így kezdődött a történelemben. Gondoljunk csak a reformációra, amely az evangélium erejének felismerésével indult. Az igét évszázadokon át elhanyagolták, ehelyett a pápa kijelentései, rendeletei kerültek a középpontba. Ekkor Luther előtt felragyogott a „kedves evangélium” ahogy ő ezt előszeretettel nevezte. Mert a hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által. Ezért ige nélkül ma sem lesz ébredés. Ha a Biblia újra megkapná az őt megillető helyet és tiszteletet a szívünkben, gyülekezeteinkben, akkor az ébredés sem maradna el.

Megható jelenetek: Ezsdrás ott állt a szószéken, körülötte a családfők a feleségeikkel, gyermekeikkel. Mindenki figyelmesen hallgatta a szószékről hangzó igét. Ezsdrás pedig ünnepélyes mozdulattal felnyitotta a tekercset. Miután elmondta az imádságot, mindnyájan ámennel feleltek, majd letérdepeltek. Ezek után olvasni kezdett. Nemcsak egy rövid részt, hanem reggeltől délutánig folyamatosan olvasott. Időről időre megállt, hogy a léviták magyarázatot fűzhessenek az olvasottakhoz a még mélyebb megértés érdekében.

Mert fontos, hogy ne csak olvassuk, hallgassuk, hanem értsük is az igét. Fontos, hogy minden igehirdetés után feltegyük a kérdést: mit értettem meg, mit viszek magammal?

Vajon mit olvashatott Ezsdrás? Erről sajnos nem tudunk meg részleteket. De egy biztos: ez a Tóra volt, a törvény könyve. Ő minden bizonynyal Mózes könyveit olvasta.

Hogy reagált a nép az olvasásra? Mélyen érintette őket mindaz, amit hallottak. Nagy levertség és szomorúság vett erőt rajtuk. Ez érthető is, mert Isten törvénye olyan tükör, amiben az ember meglátja nyomorúságát. A történelemből tudjuk, hogy ez minden lelki ébredésnél így történt. Ahol Isten Lelke elkezd munkálkodni, ott mindig bűnbánat támad.

De mi történik a mi életünkben, ha betekintünk Isten igéjébe? Sajnos szinte semmi. Közöny és rezdületlen szívvel hallgatjuk igéjét. Ha istentisztelet után valaki megkérdezi, mi volt az ige, meg sem tudjuk mondani. Pedig ma is fel kellene tenni ilyen kérdéseket: ige szerint

„Ez a mi Urunk szent napja, és ne bánkódjatok, mert az Úr öröme a ti erősségetek.”
(Neh 8,10)

éltünk-e? Szerettük-e Istent teljes szívünkkel, lelkünkkel és minden erőnkkel? Nem a modern bálványainknak szolgáltunk-e az élő Isten helyett? Ha ezek alapján őszinte önvizsgálatot tartunk, meglátjuk, hogy sok közömbösség lakozik bennünk. Hogy nekünk is megújulásra van szükségünk.

Ezsdrás és Nehémiás is ezt mondja a népnek: „ez a mi Urunk szent napja, ne bánkódjatok, ne sírjatok”. Ez az öröm napja, mert az Úr nagy dolgot cselekedett. E napon örüljétek és cselekedjétek jót családtagjaitokkal s a szegényekkel. De mit jelentsen ez a különös mondat: „az Úrnak öröme a ti erősségetek”? A héber szöveget kétféleképpen lehet fordítani. Az egyik szerint az Úr örömről van szó, a másik pedig az Úrban való örömről. Ebben viszont nem kell ellentétet látnunk.

Az első az Úr öröme. Eszerint az Úr is örül a neki szentelt napnak. Mert ő is tud örülni, a mennyben is öröm van egyetlen bűnös megtérésén. És ott van az Úrban való öröm is. Ő a mi örömkünk forrása. Ez Isten gyermekeinek az öröme, ami egészen más, mint a világ fiainak az öröme. A világ öröme a külső körülményektől függ, Isten gyermekeinek az öröme magában Istenben van, aki nem változik.

Mert mi az öröm forrását Isten jóságában és hűségében találjuk meg, az pedig nem változik. S ebben van a mi erősségünk, ez az erő nekünk mindenre elégséges. Ez az öröm és erősség távol tartja a szomorú gondolatokat, de magát a Sántát is. Erőt és hitet ad nekünk a munkához, a bizonyágtévő élethez. Legyen hát az Úr öröme a mi erősségünk is!

| LŐRINCZ ISTVÁN |

Érettünk, helyettünk

A 19. század közepén a Kaukázus harcias és szabadságszerető népét Samil bej kormányozta. Bölcs és igazságos fejedelem volt. Nagy szomorúságára azonban országában egyre terjedt a tolvajlás. Ki akarta irtani a bűnt, ezért rendeletet adott ki, hogy akit tolvajlás miatt megvádolnak, az ötven korbácsütést kap a nép szeme láttára.

Az első, akit feljelentettek, a fejedelem édesanyja volt. A vád igaznak bizonyult. Samil bej nagy lelki gyötrelmekkel küzdött magában. Három napig tartó tusakodás után kihirdette, hogy a már kiadott törvényrendeletet végre fogják hajtani. Kivezettette a népszíne elé édesanyját, melléje állította a korbácsos hóhérokat, és megparancsolta az ötven korbácsütés végrehajtását. A poroszlók ütésre emelték korbácsaikat, de mielőtt az első korbácsütés megtörtént volna, Samil hirtelen eltolta édesanyját, helyére lépett, és ő fogta fel a testével mind az ötven korbácsütést. Ezt

követően méltóságteljesen így szólt: menjetek haza, a törvénynek eleget tettünk, a ti fejedelmetek szenvedte el az ötven korbácsütést elégtételül.

Samil bej igazságossága és fiúi szeretete ezt a bölcs fejedelmi megoldást hozta, hogy a törvénynek is érvényt adjon, és fiúi szeretetét se tagadja meg. Fejedelemségének idején nem is volt országában több lopás.

Isten igazságossága és irgalmassága által nekünk nem kell a saját bűneink miatt az ő ítéletét elszenvednünk, mert Megváltónk goltai kereszthalála bűneinkért való megfizetés volt. Érettünk, helyettünk szenvedte el Jézus a korbácsütéseket és a kereszthalált.

Egyedül Isten irgalma az, hogy még nincs végünk. Adjunk hálát neki mindennap, hogy Jézus eljött, értünk meghalt, feltámadt és felment a mennybe, ahonnan bármikor visszajöhet.

| BÁNYAI LÁSZLÓ |

JUHÁSZ GYULA

Imádság a gyűlölködőkért

Én Jézusom, te nem gyűlölted őket,
A gyűlölködőket és a köpködőket.

Szeretted ezt a szomorú világot
S az embert, ezt a nyomorú virágot.

Te tudad, hogy mily nagy kereszttel az élet,
És hogy fölöttünk csak az Úr ítélhet.

Szelíd szíved volt, ó, pedig hatalmas
Nagyobb volt, mint mit földi birtok adhat.

A megbocsátást gyakoroltad egyre,
Míg égbe szállni fölmentél a hegyre.

Ma is elégszer hallod a magasban
A gyűlölet hangját, mely égbe harsan.

A gyilkos ember hangját, aki részeg,
S a szeretet szavát feszítené meg.

Én Jézusom, most is csak szánd meg őket,
A gyűlölködőket és a köpködőket.

Most is bocsáss meg nekik, mert lehet,
Hogy nem tudják tán, mit cselekszenek.

Jézust elhagyó emberek

1. | A világban történő események is erről beszélnek.

Dietrich Bonhoeffer teológust Hitler börtönében töltött második évében mélyen foglalkoztatta a bibliai passiótörténet és általában a szenvedés kérdése. A börtöncella magányában próbaként élte meg ő is azt, amit Jézusról olvasott: elhagyták őt a tanítványok mind, és elfutottak (Mt 26,56).

Bár indítaná befelé fordulásra, önvizsgálatra e bibliai megállapítás a konfirmációi fogadalmat tett református egyházunkat, gyülekezetünket és a magát keresztyénnek tartó Európát is. Mert kontinensünket és magyar nemzetünket nemcsak kívülről éri veszély. Inkább a falain belül levők magatartása és munkálkodása miatt adódnak gondok.

Emberileg nézve Jézus szenvedéseinek és Golgotára vivő útjának gyökerei az ő tanítványainak magatartásában is fellelhetők. Például amíg ő a Gecsemáné-kertnek egy félreeső sarkában imádkozva helyezte mindent az Atya akaratába, addig tanítványai álomba szenderültek.

Nem bírtak gyötrődésében vele együtt lenni. Az Úr által kősziklának nevezett Péternek a Jézus iránti hűsége szertefoszlik. Néhány órával a nagypénteki esemény előtt az életét Jézusért feláldozni ígérő tanítványból Jézust megtagadó ember válik.

Füzetek oldalai telnének be azokkal az érvekkel, amelyeket gyülekezetek tagjai sorakoztatnának fel istentiszteletekről történt elmaradásokról.

A Biblia által élénk tárt következő belső nagy baj így hangzik: „Íme, Júdas, egy a tizenkettő közül, eljőve és övele együtt sok nép fegyverekkel és fustélyokkal... Jézushoz lépve monda: Üdvöz légy, Mester! És megcsókolta őt. Ezzel az Embernek Fia a bűnösök kezébe adatott.”

Mert a tanítványok levették róla kezüket, elhagyták őt és elfutottak. Néha egy is elég a sok közül ahhoz, hogy a legborzalmasabb dolog megtörténjen. És éppen az, akit Jézus és tanítványai bizalmukkal kitüntettek, mindnyájuk anyagi dolgát reá bízták, akit a szeretet, a hűség

és a bizalom lelkével vettek körül, tetteivel mégis azt bizonyította: a pénz ereje felülkerekedhet a szeretet és hűség hatalmán.

Júdas csókja nem a köszöntés, nem a szeretet, az egység jele, hanem a teljes elválásé. E csók a barátból ellenséggé válás pecsétje. Ez nem a tanítványi hűségnek, hanem a hűtlenségnek a szava.

Nemegyszer történt már meg, hogy a barátság és a szeretet színe alatt a világtörténelem legborzasztóbb cselekedeteit hajtották végre.

Jézus nem fordította el arcát Júdas csókja elől, de ezzel megnyitotta számára a tőle való elválás, elszakadás útját. Ünnepek környékén a Jézust elhagyó emberekre gondoljunk érettségünk való imádkozó szívvel. Ugyanakkor magunkba fordulva vegyük számba mindazt, ami Jézustól minket elválaszt, távol tart, és keresztje alatt történjen meg: „sirasd meg bűneidet, ó, ember”. Mert igaz a mondás: „ne sírjatok énrajtam, hanem ti magatokon és a ti magzataitokon”.

| SZÉKELY JÓZSEF |

A szerző nyugalmazott lelképásztor, egyházkerületünk volt missziói előadója

Az igazság szabaddá tesz

„És megismeritek az igazságot, és az igazság szabadokká tesz titeket.” (János 8,32)

Az igazság szabaddá tesz (Ábrám Sámuel élete, a kommunizmus áldozatainak emlékezte) című könyv bevezetőjében olvassuk: „Ezzel a kiadvánnyal ártatlanul elítélt, börtönt és kényszermunkatáborot megjárt nagyapámnak állítok emléket. És sorstársainak a szülőföldről, lakhelyéről, annak környékéről, az Érmellékről, egész Erdélyből, azon túlról. A kommunizmus áldozatai előtt hajtok fejet, akik nem törődtek bele az életük mindennapjait befolyásoló zsarnokság igazságtalanságaiba. Az ötvenhatos szabadságvágyat szívükben és eszükben hordozók hangját erősítem. Teszem mindezt abból az alkalomból, hogy száztiz évvel ezelőtt egy reményt keltő korban, egy mindennapi mezősegi székely földműves családban a világra jött Ábrám Sámuel. Március 11-én született, a székely és a magyar szabadság napja közötti időpontban.”

A fentiek jegyében a mezőfelei egyházközség és az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület

szervezésében március 11-én emlékeztek meg a kommunizmus áldozatairól. A templomi ünnepi műsort követően olyan emlékhely felavatására került sor elsőként egész Erdélyben, amely a kommunizmus által a Duna-delta munkatáborai raiba száműzött ártatlanul elítélteknek állít emléket. Az anyaszentegyházat és a delta világát jelképező pelikánszobor (alkotója Szócs Zoltán) kőtáblájára az alábbi szöveg került: „A Duna-delta munkatáborait megjárt ártatlanul elítéltek, kiemelten a falu szülőttei: Ábrám Sámuel, Fülöp Jenő, Kacsó Tibor emlékére.”

Ötvös József nyugalmazott lelkész igehirdetésében hangsúlyozta: amikor az ártatlanul elítélteknek mindenét elkobozták, és munkaszolgálati barakkokba küldték, a legnagyobb megtartó értéknek a hit bizonyult. Felidézte apósa, a huszonöt éves fogságra ítélt Kacsó Tibor bizakodását, aki tisztában volt ugyan azzal, hogy lehetetlen kibírnia negyed évszázadot a romániai börtönök

ben, de hitt abban, hogy lesz olyan rendszerváltás, amelyik kiszabadítja őket.

A szoboravatásnál a Duna-delta leghírhedtebb munkatáborát, Peripravát megjárt Gráma János egykori elítélt, a Volt Politikai Foglyok Maros Megyei Szövetségének titkára személyes átéléseit tolmácsolta a megjelenteknek. Ő is megerősítette, hogy bár sokan hitetlenül haltak meg közülük, de aki hitt Istenben és bízott benne, kiszabadult. Gráma Jánost elsőéves teológus hallgatóként tartóztatta le az állambiztonság a teológián 1959 márciusában. Kiszabadulását követően nem folytathatta lelkészi tanulmányait, végül topográfusként ment nyugdíjba. Vajon ki és hogyan kárpótolta az elszenvedett hátrányos megkülönböztetésekért? Vajon hogyan rehabilitálta a Protestáns Teológiai Intézet, valamint a lelkész-közösség, amelynek akarata ellenére, ártatlan meghurcolása okán mégsem lehetett tagja?

Gráma János ígéretesnek induló életpályáját kettétörte a kommunizmus. De számos jeles igehirdető, egyházi tisztségviselő volt, aki fiatal lelkészként, teológusként megjárta a Duna-deltát, Periprava hírhedt munkatáborát. Az egyház- és emberellenes kommunista diktatúra ide száműzte Csiha Kálmán református és Mózes Árpád evangélikus püspököt, Fülöp G. Dénes és Varga László marosvásárhelyi református lelkészeket és sorstársaikat. Kegyelettel emlékeztek rájuk a szoboravatáson. A leszármazottak nevében ünnepi beszédet tartott Ábrám Tibor, a Tiszáninneri Református Egyházkerület főgondnoka, aki az anyaszentegyház megtartó erejét és a hálaadást hangsúlyozta.

A szobor leleplezését követően (Ábrám Zoltán kezdeményező, EMKE-alelnök és Nagy Sándor mezőfelei lelkész) az emlékhelyet Jakab István maros-mezősegi esperes áldotta meg. A homokkő talapzaton álló, fából faragott, kicsinyeit tápláló, széttárt szárnyú pelikánszobor az anyaszentegyházat, a delta világát, a természet mindenekfelettségét jelképezi. Szimbolikája és az alatta elhelyezett kőtábla szövege alapján a Duna-delta munkatáborai ban, kiemelten Peripraván kényszermunkát végző ártatlanok ezreinek a meghurcolására emlékeztet. Közülük többen református lelkészek. Emlékük legyen áldott!

Ötvös József lelképásztor, Jakab István maros-mezősegi esperes és Nagy Sándor mezőfelei lelképásztor

| Dr. ÁBRÁM ZOLTÁN |

Elárvuló kövek – guruló szórványkavicsok

1. | Átlépjük a Maros és Beszterce-Naszód megye közötti határt. Helyenként földúton haladunk. A Nyulas-patak völgyébe kerülünk, majd Oroszfáját érintve Komlódra érkezünk. Ez amolyan zsákutca, innen nem lehet továbbhaladni.

A falu ősi nemesi birtok volt. A református gyülekezet 1766-ban 51 férfit és 40 asszonyt számlált, 1860-ig anyaegyházat alkotott. Közigazgatásilag Nyulas községhez tartozik. A 2011-es népszámlálás adatai szerint az 1559 lelket számláló közösségben 3,73 százalékban laknak magyarok. A jelenlegi egyházi nyilvántartás szerint Nyulason nincs magyar, Oroszfáján 26-an, Komlódon 19-en vannak. Az utóbbi faluban a templom gondnoka a 80. életévéhez közeledő Polgár Anna. Hozzá igyekszünk.

Két dombhát közötti szűk utca vezet Anna néni házához, amely nem messze van a dombtetőn levő templomtól. Belépünk a gondosan rendezett udvarba. A házigazda a tornácra fogad. Betessékel a házba, amely olyan, mint egy múzeum. Tűzifa kerül a kályhába, majd helyet kínál. A falon családi képek, közöttük két színes katonai emléklap, amelyen Ferdinánd és Károly román királyok portréja között ugyanaz az egyenruhába öltözött férfi: a nagyapa, aki a román hadseregben szolgált.

Az egyházi szolgáltról beszélgetünk. Anna néni elmondja, igencsak meg voltak elégedve a tiszteletes úrral, mert „olyan falusiasan” beszélt az istentiszteleteken, és itt, ahol „egy kicsit keveredünk, mindenki megérti”. Aztán hirtelen a családra terelődik a szó. Anna néni édesapja a komlódi Szakács Mihály, édesanyja az oroszfájai Sóvárosi Anna volt, akiktől örökölte a „birtokát”. S bár jóval több magyar lakott a faluban, de a település már a nagyapja korában vegyes etnikumú volt. „Annak idején megbarátkoztak a magyarok a románokkal. Régebb inkább barátságosak voltak az emberek, mint most. Egy-két kivétellel a szomszédok ma is jól egyeznek egymással.” Fia, Dezső Besztercén lakik. „Feles”, mert a neje román. Gyereük nem lehetett, ezért árvaházból fogadtak örökbe egy lányt. Sajnos nem beszélnek vele magyarul. Ritkán jönnek látogatóba, akkor a nagymama „próbálkozik”.

– Én mindig mondom a leánykának: most az apád nyelvén beszélek veled, hogy szokjad. De ő csak áll és gondolkodik. A fiamék szerint örvendeni kellene, hogy tud beszélni, mert amikor kivették az otthonból, alig tudott járni, pedig elég nagy volt már. Csak én beszélek vele magyarul. A fiam reggeltől estig dolgozik, nincs ideje a

Komlódon a gyülekezet gondnoka a nyolcvanadik életévéhez közeledő Polgár Anna

gyerekekre. Amikor azt mondtam neki, „Dezsőke, miért nem foglalkozol velem”, azt válaszolta: édesanyám, örvendjen, hogy a gyerek nem maradt néma... A menyem ért mindent magyarul. Amikor összeálltak, Dezsőkém abécéskönyvet is vett neki, hogy megtanuljon magyarul. Nem akart. Egy kicsit betyár fehérrép! Dezsőkémnek is mondtam: miért nem beszélsz te magyarul? Amikor konfirmált, azt írta nekem egy levélben, hogy édesanyám. Megmutattam neki, hogy ny betűvel kellett volna írnia és megszydtam: miért nem foglalkozol azzal, hogy magyarul írjál és olvassál! – meséli Anna néni. Majd kezébe vesz egy magyar nyelvű egyházi könyvet, és büszkén újságolja, minden este ezt olvassa.

Aztán elmondja, hogy jelenleg 16-an fizetik az egyházi adót. Vannak olyanok is, akik nem laknak a faluban. Ezek közül az egyik a fia, aki Besztercén él, a másik, Polgár Géza lánya, aki Brassóban van.

Anna néni 2001-től kurátor, lemondana megbízatásáról, átadná a feladatokat az általa említett Polgár Gézának és feleségének, Rózá-nak. „Mert Géza jól beszél románul, és az is kell, hogy tartsa a kapcsolatot a többségekkel.” Megígérjük, hogy a Polgár családhoz is belépünk, de előtte Anna néni felajánlja, nézzük meg a templomot és a mellette levő közösségi házat.

Kilépünk az ajtón. Kérdésünkre a kapuban elárulja, hogy a romokban álló szomszéd ház a korábbi harangozóé, Albert Sándoré volt, akinek a leszármazottai külföldre mentek. Az árván maradt házat az idő megemésztette. Sándor bácsi után Anna néni férje, Jancsi bácsi lett a harangozó, aki már négy éve távozott az élők sorából. Közben autóból ülünk. A kurátor nem tart velünk. Azt mondja, hamarabb akar odaérni, mert úgy illik, hogy a házigazda fogadjon. S mire a szűk utcán odaérkezünk, valóban tárt kaput találunk.

A kis templomot nemrég renoválták. Története a 14. századig nyúlik vissza. S bár a 19. században teljesen felújították, az avatottabb műépítészek észrevehették a 15. századi gótikus stílus nyomait is. A harangtoronyhoz érdekes módon a karzatról lehet kijutni. Harangján középkori gót betűs felirat áll, nem véletlenül, hiszen a 16. század elejéről származik. A szék mögött falba építve címeres sírköveket találunk: a Petrichevith Horváth család síremlékét 1598-ból. Ide temették Petrichevith Horváth Kozmát, aki Báthory István királynak és utóda-inak szolgált, 1573-tól a fogarasi vár kapitánya, majd 1582–1587 között prefektusa volt. 1590. ápr. 28-án hunyt el. Ugyanitt nyugszik felesége, Petki Borbála. A sírkövet Petrichevith Horváth Ferenc állíttatta szüleinek és Judit nevű kislányának, aki 1598. április 9-én távozott az élők sorából. A bejárat fölötti kövön a családi címerekkel együtt a vargyasi Dániel Polixeniának és a hadadi Wesselényi Istvánnak állít emléket.

Anna néni felemeli a szőnyeget, és padlóköveken keletkező mélyedést mutatja. Itt lehet a kripta lejárata, vagy azt is állítják egyesek, hogy innen alagút vezet a szomszédos dombtetőn álló kastélyhoz. A templom udvarán van a lelkészi lakás, amelyet az egyházközség és a görögényi egyházmegye közös áldozatával felújítottak. Mivel nincs állandó lelkész, nem parókiaként használják, télen itt tartják az istentiszteletet. Nyáron cserkésztabort szerveznek.

| VAJDA GYÖRGY |

(folytatás következő lapszámunkban)

Nem templomos, hanem istenes nép

1. | Bár úgy gondolom, manapság már sehol sem „könnyű” a gyülekezeti élet. Sok kísértésnek vagyunk kitéve, ellenszélben haladjunk néha. Jelenleg a gyülekezet átmeneti fázisban van: a lelkipásztorváltást fel kellett dolgozni. Meg kellett emésztetni, hogy az előző lelkipásztor elment: vele egyeseknek mély, szoros kapcsolatuk volt, mások éppen a változásnak örvendtek. Vannak pedig olyanok, akik még mindig nem tudnak továbblépni bizonyos problémákon. Mindezek ellenére úgy tűnik, a sebek lassan gyógyulnak: az élet kezd visszatérni nemcsak a templom falai közé, hanem a közösségbe is.

– Milyen jelei vannak?

– Például az, hogy több mint egy éve megalakult a kórus. Akkor még tizenkét tagja volt, mára már kétszer annyian vagyunk. A kórus fokozatosan épül, fejlődik. Nagyon jó hangulat uralkodik. Nemcsak együtt énekelünk, hanem olyan közösséggé váltunk, ahova mindenki örömmel szeret járni.

– Készülnek a tordaszentlászlói kórustalálkozóra is?

– Már tavaly felvetődött az ötlet, de akkor még túl fiatalok voltunk. Úgy értékeltük, még kockázatos volna ilyen rangos eseményen megjelennünk. Akkor még nem voltunk magabiztosak. Azóta már többször terítékre került az ötlet, mert Szőke Zoltán nyugalmazott lelkipásztor, az egyik szervező, folyamatosan bátorít minket. Reméljük, idén részt tudunk venni a kórustalálkozón.

– Milyen lelkipásztorként énekelni a kórusban?

– Nekem különleges tapasztalatot jelent, mert éveken keresztül azt gondoltam magamról, nem tudok énekelni, különösen kórusban nem. A református kollégiumban sem voltam kórustag – többedmagammal. Mintha fogyatékos társaság lettünk volna, azon szórakoztunk,

hogy mi „csak dalkörösök” vagyunk. Amióta viszont a gyülekezetben énekelek, két dologra lettem figyelmes, és mindkettőért hálás vagyok. Egyrészt rájöttem, milyen sokat lehet fejlődni akkor, ha rendszeresen dolgozunk valamin. Érzem, sokkal magabiztosabb vagyok az éneklés terén. Másrészt tapasztalom, milyen sokat jelent a belső békénk, egyensúlyunk, mentális egészségünk és közösségi életünk szempontjából az együtt éneklés. Az elmúlt másfél évben rádöbentem, hogy a kórus olyan, mintha relaxációs tréningre járnék: megerősítő, felszabadító hatása van az együtt munkálkodásnak. Eddig úgy gondoltam, a kórus azért van, hogy szépen szóljon. Most úgy vélem, az a fontos, ami a gyakorlatok, próbák és az együttléte alatt történik a lelkekben, a tagok között.

– Milyen a mákói ember?

– Azt szokták mondani, Kalotaszeg templomos nép, mert a statisztikák szerint a vidék templomlátogatás terén az élen jár. Nálunk ezt a „templom nép” kifejezést rossz néven veszik, mert a mákóiak „istenes népnek” tartják magukat. A vallásosság nem feltétlenül függ össze a sűrű templomlátogatással, de a mindennapokban az itteni emberek igenis megélik vallásosságukat. Sokan beszélgetnek velem, és mondják el azt, hogy naponta tapasztalják meg a gondviselést, Isten jelenlétét. Éppen a legutóbbi kóruspróbán mondta valaki: úgy csodálkozik, hogy mindennap valami hatalmas dolgot tapasztal meg életében Isten gondviselése által. Erre én visszakérdeztem: még csodálkozik? Nevetve válaszolta, hogy most már nem is csodálkozik.

Sok ember tehát megéli azt, hogy Isten az egyetlen megtartó erő. Amikor idekerültem, jó volt megtapasztalnom azt, hogy a gyülekezet bibliás. Ha úgy adódik, a gyülekezet lelkipásztor nélkül is össze tud gyűlni imaközösségbe, bizonyos célokért együtt imádkoznak. És megvannak győződve az ima erejéről.

– Boldogulhat-e egy gyülekezet lelkipásztor nélkül?

– Az elmúlt századok, de különösen az elmúlt évtizedek alatt mi, lelkipásztorok megszoktuk, hogy kerékagynak lássuk magunkat, és ha azt kiveszik valahonnan, a küllők szétesnek. Nekem éppen az a célom, hogy gyülekezet legyen minél önállóbb, önszervező. Az emberek találják meg saját energiájukat, tehetségüket, és az önmaguknak megfogalmazott céljaikat együtt tudják megvalósítani.

Rádöbentem, hogy a kórus olyan, mintha relaxációs tréningre járnék: megerősítő, felszabadító hatása van az együtt munkálkodásnak. Eddig úgy gondoltam, a kórus azért van, hogy szépen szóljon.

”

– Mi a helyzet a fiatalokkal?

– Kezdetben nehezen indultak be a vallásórák, de mára kialakult egy csapat, amely rendszeresen jön. Szeretjük az együttléteket, igyekszünk módszertanilag változatosá tenni. Idén a család éve miatt e téma köré csoportosítom a gyülekezeti alkalmakat, ezért a vallásórán is a család fontosságáról beszélünk. A fiatalok is elmondják saját tapasztalataikat. Az egyik vallásórán Ábrahámról és családjáról volt szó, az egyik gyermek pedig elmesélte, hogy őt az édesapja elhagyta. Volt ereje megosztani problémáját másokkal. Ez nagyon fontos, mint ahogy az is, hogy a közösség megértéssel viszonyuljon ehhez, és támogassa a bajba jutottat. Örvendek, hogy a gyerekek mindig eljönnek, így mintha önszervező csoportként is működnének.

– Milyen a bibliárai élet?

– Élénk bibliárai élet volt korábban. A lelkipásztorváltás időszakában a bibliáorás csapat lelkipásztor nélkül is összegyűlt. Az internetről kész anyagokat töltötték le, arról beszélgettek. Igyekeztek a bibliáorát életben tartani. Amióta beindult a kórus, egyre többen vagyunk a kóruson, és kevesebben a bibliáorán. Hiszen a kóruspróbán nálunk is imaközösséget tartunk. Ráadásul a dallam, a ritmus, az együtt éneklés, az egymásra való odafigyelés mintha többet jelentene a bibliáorán való beszélgetésnél. Mákófalván beigazolódott az, amit Luther Márton mondott: az, aki énekel, kétszer imádkozik.

– Mit tapasztalt az elmúlt három esztendőben?

– Korábban többször érezte a gyülekezet is azt, hogy nincs tovább. Pedig a remény mindig ott volt, csak meg kellett találni. A kórus újralakulása is azt üzeni, hogy akaratlanul, kitarással és Istenbe vetett hittel sok mindent meg lehet valósítani, el lehet érni.

Barabás Berta lelkipásztor a mákófalvi templomban keresztel

Reformáció a zsoltárokbán

Tavaly a protestáns egyházakban, de a világi médiában is sok szó esett a reformációról. A lutheri reformáció kezdetének számító 1517. október 31-ei dátummal kezdődő folyamat ugyanis gyökeres fordulatot hozott nemcsak a korabeli egyház életében, hanem a világi gondolkodásban is.

A reformáció az egyházban az egyetlen és biztos fundamentumhoz, a Bibliához való viszonzatérést eredményezte, míg a világban tápot adott egy polgárosult gondolkodásnak, a munka megbecsülésének. A Mohács után három részre szakadt magyarság számára pedig éltető, megtartó erőt jelentett. A Károli Gáspár által magyar nyelvre fordított Biblia, a nagy lendületet vett magyar nyelvű könyvnyomtatás, az újonnan létrejött nagyszámú magyar iskola nem csupán a reformáció tanainak terjesztését, népszerűsítését szolgálta, hanem mélyrehatóan átjárta és formálta a magyar közgondolkodást.

Tudjuk, a reformáció nem egy időponthoz köthető eseményt jelent, hanem sokkal inkább egy folyamatot, amely az 1517. október 31-ei eseménnyel, azaz a lutheri 95 tétellel csupán elkezdődött. Viszont később Kálvinnal, Zwinglivel, Melanchtonnal – és tegyük hozzá, a reformáció tanait felkaroló magyar reformátorokkal – kiteljesedett. Azonban mindvégig megmaradt befejezetlen folyamatnak, amit maga a reformátori elv is megfogalmaz: az egyház reformációját mindig tovább kell vinni!

Jelen világunkban az 1517-ben elkezdődött reformáció továbbvitelének legfontosabb eszköze nem más, mint maga az igehirdetés. A templomi igehirdetés abban az időben akkora elismertségnek örvendett, hogy maga a reformáció

mondta ki: Isten igéjének prédikálása maga Isten Igéje. Az emberi szó tehát a Szentlélek munkája által igévé, Isten beszédévé alakul.

Forgatom Szép Eduárd beresztelki lelkipásztor *Reformáció a zsoltárokbán* című 31 rövid igehirdetést tartalmazó könyvének lapjait. Köz-

ben szemelgetek az egyes prédikációk címeiből. Boldogságunk reformációja. Indulataink reformációja. Gondolataink reformációja. Beszédünk, szavaink reformációja. Szeretetünk reformációja. Tetteink reformációja. Kívánságunk reformációja... Az Úrral való kapcsolatunk reformációja. Összefoglalásképpen röviden így mondhatnánk: az élet, a magunk életének reformációja.

Az egyház 16. századi megreformálásának célja ugyanis magának az életnek a megreformálása, azaz megtisztítása, magasabb minőségi szintre való emelése volt. Ezért a reformáció nem elefántcsonttoronyban született elvont eszme, hanem magából az életből sarjadó és arra megtermékenyítőleg visszaható kegyességi gyakorlat.

Mai igehirdetésünk akkor válik reformátori igehirdetéssé, ha nem kisebb célt tűz maga elé, mint magának az életünknek a megreformálását. Igenis meg kell újulnunk boldogságigyekezetünkben, mert talán helytelen irányban keressük azt: gondolatainkban, amelyek kiindulópontjai sokszor bántó cselekedeteinknek. Meg kell tisztulnunk beszédünkben, amely oly sokszor indulatos, hamis, esetleg éppen hazug, meg kell tisztulnunk szeretetünkben, amely oly gyakran torz és személyválogató...

De hogyan? – kérdezzük. A magunk törekeny erejével, amely sokszor cserbenhagyott már? Nem! Eggedül Isten erejével. Az Úrral való kapcsolatunk reformációja – olvasom Szép Eduárd egyik igehirdetésének címét. Igen, legelőször erre van szükségünk. Kiépíteni, megtisztítani Istennel való kapcsolatunkat. Élővé, mindennaposá tenni azt. És akkor megoldódik boldogság, szeretet, családi gondjaink, emberekkel való kapcsolataink mindennapi problémája. Ebben segíti a tisztelt olvasót e terjedelmében kicsiny, de gondolatvilágában annál nagyobb könyv.

| SZÁSZ ATTILA |

Így már én is értem!

Nico ter Linden emlékére

Amszterdami lelkipásztor, egyházi író volt. Mint a bibliai történeteket újramesélő lelkipásztor nevét tavaly december óta mi is ismerjük. Akkor volt Nico ter Linden *Az a hír járja* című népszerű sorozata első kötetének bemutatója a teológia dísztermében. Nem teológus, hanem mérnökember fordította magyarra, a Györgyfalván élő Antal Árpád. A könyvet Ida Eldering holland lelkipásztor mutatta be, aki maga is volt amszterdami lelkész, és közelről ismerte az úgynevezett „amszterdami iskolát”, azt az ószövetséges irányzatot, amelyet Nico ter Linden is szívesen követett. A közelmúltban érkezett a hír, hogy Nico ter Linden 81 éves korában elhunyt. Munkássága rövid ismertetésével emlékezünk meg róla.

Nico ter Linden prédikációi és bibliai elbeszélései azért voltak közkedveltek, mert mind a templomos gyülekezetet, mind az egyháztól elidegenedett mai embereket egyformán meg tudta szólítani. A gyülekezetet azzal, hogy mindenki érezte: lelkipásztora szenvedélyesen éli meg hitét, s ugyanígy szereti egyházát is. A templomot is úgy szerette, hogy legtöbbször nem otthoni dolgozószobájában, hanem a templomban írt. A szekularizált hallgatóság pedig azért kedvelte, mert az ő tolmácsolásában a bibliai történetek érthetővé váltak a racionálisan gondolkodó mai ember számára is.

Az 1995–2004 között hatkötetnyi bibliai elbeszélése sok százezer példányban kelt el, igazi könyvsiker lett. A szerző emellett az egyik legnagyobb holland napilap egyházi rovatának rendszeres cikkírója, s az *NCRV* nevű keresztyén rádió- és televíziósatorna népszerű egyházi műsorának szerkesztője volt. Írásai és tévéműsorai nyomán nemzedékek szűrték le a Bibliával kapcsolatban a tanulságot: így már én is értem!

Teológiai szemléletét sokan joggal vitatták. Az volt ugyanis a felfogása, hogy a Biblia történeteit – az üdvösség történeti fordulópontjait is beleértve! – nem lehet racionálisan igazolni. De a hit számára igazak. Iro-

nikusan jegyezte meg egyszer: „nem veszitek észre, hogy egész országnyi ember szakad el az egyháztól, mert már nem kellene nekik a csokoládémással leöntött bibliai történetek?”

Nézete szerint a Biblia racionális, történeti hitelességétől megfosztott újramesélése ugyanakkor nem engedi meg, hogy a mai ember slampos nyelvi szintjére süllyedjünk. A Szentírás isteni titkának, nyelvének emelkedett költőiségének arra kell készítenie a bibliaolvasót, hogy megilletődött, mély átéléssel és hittel adja át magát a szövegnek. „Mintha ősbemutató lenne, úgy készült minden istentiszteletre” – mondta egykori kántor munkatársa Nico ter Lindenről.

Vegyük kézbe, olvassuk mi is Nico ter Linden *Az a hír járja* című nagy műve első kötetét (a kolozsvári Exit Kiadó gondozásában). Olvassuk elsősorban mi, lelkipásztorok. Mert ami benne nem „bultmanni” mellékút, hanem a héber gondolkodás jó gyümölcse, az igehirdetésünket fogja gazdagítani. De adjuk a könyvet konfirmáló és konfirmált ifjaink, egyetemi ifjúságunk, biblikári hallgatóságunk kezébe: hasznos olvasmányélményt és jó vitaanyagot nyújt ahhoz, hogy a Bibliát mint Isten igéjét a mi népünkhöz is közelebb vigyük.

Így válhat a távoli Hollandia szülőtte a mi tanítónkká is. Istennek legyen érte hála.

| Dr. JUHÁSZ TAMÁS |

Családdal a szorongás ellen

Nehézségeinkről, gondjainkról nem könnyű őszintén beszélni. A depresszió egyfajta szorongásos állapot, amely hosszú időn át fennállhat, és magába zárkozhat az ember. De lehet küzdeni ellene, legyőzhetjük. Az is segítség, ha problémáinkat el tudjuk mondani másoknak. **Vákár Zsanett** arról beszél, hogy már ő is átélte a szorongást, de mindig van segítség.

– A depresszió fogalma manapság sok ember számára ismerős, de nemcsak a fogalommal vannak tisztában, hanem sokan át is élik ezt az érzést. Te hogyan jellemeznéd az állapotot?

– A depresszió egyike a legalattomosabb betegségeknek, mert igazából nincsenek egyértelmű tünetei. Persze tudom, vannak fokozatok e betegségben is, de nem tudok arról, hogy testi tünetei lennének. Az emberek befelé fordulnak, elvesztik motivációjukat, úgy érzik, nincs értelme az életüknek. Azt hiszem, e betegségnek leginkább ebben van a gonoszsága: igazából az ember saját magát pusztítja és betegíti meg.

A betegségnek leginkább ebben van a gonoszsága: az ember saját magát pusztítja és betegíti meg. Sokszor az emberek nincsenek is tudatában annak, hogy betegek.

Sokszor az emberek nincsenek is tudatában annak, hogy betegek. Tehát nehéz meghatározni vagy eljutni odáig, hogy segítséget kérjenek.

– Átéltél-e már szorongásos állapotot?

– Igen, mindenképpen. Valamikor a kamaszkorom kezdetén elég sivár időszak volt:

mindig szomorú voltam, nem éreztem, hogy vannak céljaim, hogy öröm lenne élni. Persze nem voltak olyan súlyos problémáim, hogy én most szeretnék véget vetni az életemnek, vagy hogy bármilyen radikális dolgot műveljek, viszont nagyon rossz volt, és ennek teljes mértékben külső környezeti okai voltak. Abban az időben hirtelen házasságnak indultam. Olyan személy vagyok, akinek sajnos fontos, hogy mit mond a külvilág, milyen képet alkotnak rólunk az emberek. És számomra rosszul esett, hogy hirtelen kövér lettem. Ez a kamaszkoromnak éppen olyan időszakában volt, amikor a gyerekek különben is elég labilisak, egy enyhébb kiközösítést éltem meg az osztályban. Ennek volt egy másik oka is: elég jó tanuló voltam 5–8. osztályban, ráadásul édesanyám abban az iskolában tanítónő volt, és egy kicsi közösségben ez problémákra adhat okot. Osztálytársaim szerint ugyanis édesanyám miatt a tanárok sokkal elnézőbbek voltak velem szemben. Emiatt nehezen barátkoztam, csak a családomra számíthattam. Ami viszont jó volt, mert annak köszönhetően lábaltam ki e szomorú időszakomból.

– Szorongás is kialakult e problémákból?

– Persze és sajnos ez a mai napig bennem van, amikor ismerkedni kell, vagy amikor általam nem ismert emberekkel kell kapcsolatot teremteni. Ilyenkor nehéz megszólalnom, vannak kényszeres mozdulataim, hogy vajon most jól áll-e a hajam. Igyekszem sajnos a legjobb formámat mutatni a többieknek, pedig ez valamilyen szinten butaság, mert nem ezen múlnak a dolgok. Persze fontos az első benyomás, de azért nem ezen alapulnak az emberi kapcsolatok. Ilyen érzések kavarnak bennem, és még

most is úgy érzem, nem mindig tudok önmagam lenni. Sok idő kell, amíg megnyílok.

– Sokáig tartott ez az időszak?

– Talán nyolcadikos koromra már jobb lett. Igazából szerencsés voltam. De mondhatnám, hogy kemény diétára fogtam magam, és sportoltam, viszont ez nem igaz, hazudnék önmagamnak is. Azt hiszem, abban az időszakban kezdett el a szervezetem hormonális szempontból átalakulni, és hirtelen megnőttem, így talán ennek is köszönhetően sikerült fogynom.

– Szerinted miért fordulnak elő olyan gyakran a fiatalok körében szorongásos problémák?

– Azt hiszem azért, mert a fiatalok a legveszélyeztetettebb, leglabilisabb korosztály. Amikor a fiatal még keresi önmagát, hirtelen változik a teste, elkezd nőni, nem tudja, hova tegye magát, és ez olyan külső és belső változás számára, amelynél fontos lenne, hogy stabil környezet vegye körül, és ne kelljen azon gondolkodnia, van-e értelme az életének, vagy nincs. Tehát azon kell lenni, hogy e korszakban ne alakuljon ki a szorongás, a magány, az, hogy nincs igénye arra, hogy társas kapcsolatokat teremtsen. A másik pedig, amit saját magamon és a környezetemben is észrevettem, hogy a mai fogyasztói társadalomban az internet az, ami iszonyúan sok rossz mellékhatással jár. Például a „lájkvadászat”, olvastam, hogy sokakat befolyásol, eléri-e azt, amit szeretett volna, vagy a környezet ugyanúgy látja őt, mint ahogy azt ő szeretné, ez pedig komoly problémákhoz vezetett. Valahogy meg kellene találni az egyensúlyt a külvilág és saját magad között.

Amit saját magamon és a környezetemben is észrevettem: a mai fogyasztói társadalomban az internet az, ami iszonyúan sok rossz mellékhatással jár.

– A családod javasolt-e abban az időben valamilyen módszert, hogyan küzdhetnéd le a szorongást?

– Hála Istennek, jó viszonyom van a családommal. Fiatalok a szüleim, ezt ők is bevallják, hogy gyakorlatilag együtt nőttünk fel, mert én korán érkeztem a családba, és a szüleim a barátaim, ilyen szempontból nem voltak más barátaim, de ott voltak ők. Nem volt olyan, hogy például vasárnap leüljünk és megbeszéljük, mit tehetnénk, hogy túllépjek ezen az időszakon, de ott voltak mellettem, mindig számíthattam rájuk, és ez adott egy löketet, ami idővel kezdte feledtetni velem a szorongást. Aztán elkerültem középiskolába. Ott az egyik legfontosabb tényező, ami segített kilábalni e helyzetből, az volt, hogy szerettem volna kipróbálni magam: tényleg jó tanuló vagyok-e, meg tudom-e tartani az első helyemet egy új intézményben? És ez sikerült, ennek nagyon örültem. Azt hiszem, ezek voltak, amik segítettek: a család és az iskolai sikerek.

Zsinati jogszabály-változtatások

Az elmúlt évek során az egyházi vezetők Románia mindkét egyházkerületében kiemelten foglalkoztak a lelkipásztorok képzésével és továbbképzésével. Az utóbbi évek egyik fejleménye azonban az egyre erősödő lelkészhiány, amely miatt pedig az egyháznak lépnie kellett. A Romániai Református Egyház Zsinata március 7-i ülésén több olyan kérdéstről is határozott, amely a jövőben át fogja alakítani a lelkipásztorok szolgálatát. Megváltozott a teológiai képzés, törvényekkel próbálnak a városi misszió kérdésében előrelépni, ugyanakkor a megemelték a lelkipásztorok nyugdíjkorhatárát.

Bár a Zsinati Állandó Tanács már tavaly tárgyalta a nyugdíjkorhatár megemeléséről, csak idén sikerült ez ügyben előrelépni. Kató Béla püspök 2017-ben az erdélyi lelkészértekezleten vázolta, hogy a lelkészhiányt úgy lehetne csillapítani, ha a nyugdíjkorhatárt kitolnák három évvel. Bár ez csak ideig-óráig nyújt megoldást, mégis szükséges, hiszen egyházkerületünkben több mint 50 gyülekezetnek nincs lelkipásztora. Míg a 2017-es javaslat nem került a zsinat asztalára, idén a generális konvent újabb javaslatot fogadott el, így a lelkipásztorok Romániában is 70 éves korukig szolgálhatnak. Szükséges megemlítenünk, hogy a Magyar Református Egyház részegyházai jogharmonizációt próbálnak végrehajtani, amelynek lényege, hogy lehetőleg minden Kárpát-medencei taggyeházban ugyan-

azok a szabályok vonatkozzanak a lelkipásztorokra és a gyülekezetekre. Ennek részeként fogadta el a Romániai Református Egyház Zsinata azt a javaslatot, hogy az állami törvényeknek megfelelően 65 éves korban már lehet kérni a nyugdíjazást, de mivel minden szolgálattevőre szükség van, az, aki képes a további munkára, 70 éves koráig maradhat a gyülekezetben.

Két évvel ezelőtt az egyházkerület vezetősége a nagyvárosi gyülekezetek gondjainak a feltérképezésére vállalkozott. A generális vizitációk során minden egyházmegyében a legnagyobb városi gyülekezetet látogatták meg. Azt igyekeztek kideríteni, miért nagyok a számbeli különbségek a népszámlálási adatok és a gyülekezeti lélekszám között. Ugyanis van olyan város, ahol a népszámlálás során tízezerrel többen vallották magukat reformátusnak, mint ahányat a gyülekezetek számontartanak.

A vizitációk tanulságaiból az egyházkerület vezetőségének stratégiáját most a zsinat is tárgyalta: olyan rendszert alkotott meg, amely egyszerre figyel oda a több lelkipásztort igénylő nagyvárosi gyülekezetekre és a lassan elnéptelenedő falvakra. Kató Béla püspök szerint a jogszabály-változtatás értelmében több kis gyülekezet foghat össze úgy, hogy társegyházként közösen tart el egy lelkipásztort, miközben megtartja önállóságát. A másik lehetőség a nagyvárosi gyülekezeteket segíti: kicsi gyülekezetek

társai lehetnek, a kis gyülekezet lelkipásztorát megválaszthatják a városi gyülekezetbe is.

A püspök szerint a nagyvárosi gyülekezetekben meg kellene kettőzni a szolgálattevőket, de jelenleg nincs annyi lelkipásztor az egyházkerületben, hogy minden helyet elfoglaljanak. Ha a nagyvárosokba több lelkipásztor kerül, akkor a kisebb gyülekezetekbe nem jutna. Így viszont lehet a városi missziót erősíteni: egy lelkipásztori csapat kiegészítve diakónusokkal, egyháznikkal, presbiterekkel átfogóbb, hatékonyabb munkát fog végezni a közösségekben.

A zsinat olyan rendszert alkotott meg, amely egyszerre figyel oda a több lelkipásztort igénylő nagyvárosi gyülekezetekre és a lassan elnéptelenedő falvakra.

Az elmúlt évek során a teológiai oktatás is látványos változásokon ment át. Az ötéves képzést hatévesé alakították át, a hatodévet gyakorlati időszakká nyilvánították. Ennek lényege az, hogy a diákok teológusként ismerkedjenek meg a gyülekezeti munkával, majd az ott tapasztaltakat a teológián is feldolgozzák, miközben elméleti oktatásban is részesülnek. A zsinat ezúttal arról határozott, hogy a hatodéves elvégzése után a fiatalok újból segédlelkészként szolgálnak a gyülekezetekben.

„Elméleti és gyakorlati tudással felvértezett lelkipásztorokra van szükségünk, és mindent meg kell tenni, hogy ezt elérhessük. Hat esztendőn keresztül oktatjuk a diákokat, az utolsó évben sok gyakorlati képzéssel. Azt tapasztaltuk, hogy a gyakorló év nem helyettesítheti a fiatal lelkészjelöltek szocializálódását az egyházban. Sok mindenbe bepillantást nyernek, de más az, amikor nem a teológia ernyője alatt, hanem az egyház maga gyakorlatoztatja őket” – mondta Kató Béla püspök.

Az elfogadott jogszabály-módosítás szerint a mesteri vizsgát követően egy év segédlelkészi szolgálat következik, majd a fiatalok nagypapi vizsgát tesznek, amely alkalmassági lelkészképesítést jelent, ezt követően a közgyűlés keretében felszentelik őket. Így a segédlelkészi év után teljes jogú lelkipásztorok lesznek. Aki a segédlelkészi év után nem kerül ki gyülekezetbe, püspöki rendelkezési állományba kerül, és kétszer két évet szolgálhat beosztott lelkipásztorként. Kató Béla püspök szerint az irány jó, a teológusok, a teológiai tanárok és a mentorok is azt jelzik, hogy a képzés értékesebbé vált, és a teológusok hasznára van.

K. G.

Fotó: Kiss Gábor

Fájdalomtól megtört szívvel, de Isten akaratát elfogadva tudatjuk, hogy

SZÉKELY MIKLÓS

nyugalmozott református lelkipásztor

életének 69., házasságának 44. esztendejében, türelemmel viselt, hosszas betegség után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Szolgálati helyei voltak: Gerendkeresztúr-Hadrév, Maroscsúcs és Koppánd, Bágy és az utolsó állomás Székelyszáldobos és Vargyas. Szívügyének tekintette egyháza és népe sorsát. Székelyszáldobosi éve alatt a gyülekezet és szolgálatkész jó barátok segítségével megújult a templom, valamint felépült a Makovecz Imre által tervezett vargyasi leányegyház új temploma Isten dicsőségére. Temetésére február 17-én került sor a magyarlapádi református temetőben.

ÜZENET

ISSN 1223-8848

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400158 Kolozsvár, Eötvös utca (str. Constanța) 1-3. sz.

Telefon: 0731-019404 • Drótposta: uzenet@reformatus.ro

http://www.reformatus.ro/uzenet.html • Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. • A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Tipográfia: IDEA PLUS

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában • Felelős vezető: Dávid Zoltán

